

Dobitkovina in kmetijske žage.

Po uvodnem določilu patenta o dobitkovini z dne 31. decembra 1812 je z dobitkovino obdačiti vse državljane, ki se pečajo z obrti, tovarnami in trgovskimi podjetji ali drugimi pridonosnimi opravili jednake vrste. K le-tem spadajo brezdvomno tudi žage, in davčna oblastva obdačila so torej ven in ven posestnike žag z dobitkovino in sicer v vrsti obrtnikov.

Kmetovalca-žagar skušal se je braniti obdačenja svoje žage z izjemnim določilom §-a 2. lit. *a* navedenega patenta trdeč, da so po njem prosti dobitkovine posestniki žag, ako jih imajo na svojem zemljišči ter rabijo le v to, da lesovino svojih host na njih žagajo. Ako se take kmetijske žage še z dobitkovino in dohodarino obdačijo, onda je za j eden in isti predmet (lesovino) plačevati dvojni davek. Posestniki gorskih host ne mogo svojih pridelkov spraviti v denar, ako nimajo žag, da na njih režejo plohe v deske, podnice i. t. d. Takšne žage rabijo jedino le kmetijstvu, takšno žagarstvo je le kmetijski obrt in torej izjemoma prosto dobitkovine.

A tega kmetovalca-žagarja so zavrnila davčna oblastva, češ da ni prost, kajti ista točka §-a 2. pravi nadalje, da je kmetijski obrt le takrat dobitkovine prost, kedar služi pridelovanju in prodaji golih surovih pridelkov, — deske, podnice i. t. d. pa so uže trgovsko blago, nikakor niso več surovi pridelek kmetovih host. Za žage torej ne velja izjema po §-u 2, lit. *a*.

Upravno sodišče spoznalo je z odločbo z dne 21. decembra 1889, št. 4212, da je mnenje davčnih oblastev krivo, iz nastopnih razlogov: Po §-u 2. lit. *a* dobitkovinskega patenta so pridonosna opravila in podjetja izjemoma dobitkovine prosta, ako jih je moči prištevati kmetijskemu obrtu, ter so omejena na pridobivanje in prodajo surovih pridelkov. In prav pri kmetijskih žagah sta obá ta pogoja spojena: ako posestnik na svoji žagi, katera stoji na njegovem posestvu, reže samó lesovino iz svojih host, rabi na žagi le svoje, za kmetijska dela potrebne hlapce ali delavce; ako nekoliko našaganega blaga obrne v svoje kmetijske potrebe, ostalo pa v denar spravi, ni dvojiti, da je tako žagarstvo tesno zvezano s kmetijstvom dotičnikovim, da je

kmetijski obrt. Na žagah se pa tudi prirodni pridelek (lesovina, plohi) nikakor ne izpremeni v obrtno blago; deske, podnice niso še obrtni pridelki, nego so surovo blago, pripravljeno za prodajo. Vsak obrtnik daje svojim izdelkom posebne podobe in oblike, a kmetovalec požaga plohe v deske, njegovo žagarstvo ni nič drugega, nego kmetijski obrt in namen mu je, prodajati kmetijske pridelke.

K. Lubec.

Iz sodno-zdravniške prakse.

Piše med. dr. Fran Zupanc.

(Dalje.)

Neredkokrat kedo drugemu prereže vrat ter ga na ta način umori. Zvršiti je najlažje tak umor na spečih ali drugače brez-zavestnih osebah in tedaj naletimo tudi prav redkokrat na znamenja obrambe ali na druge anatomske opore, iz katerih bi bilo sklepati na umor. Smer rane, sosebno ako je zlodejec stal za vzglavjem speče osebe, izide lahko povse tako, kakor pri samomoru, akoprem pri le-tem popolnoma poprečne in proti obema stranema somerne rane venderle težje nastanejo, nego li pri umoru, pri katerem zopet bolj pogostem nahajamo globoke, do hrbtenice segajoče rane. Tudi se ptuji roki posreči vsekakor lažje nego svoji, da se na mah prereže vse mečje, da, celó vreže v hrbtenico. Težje je umoriti bdeče in take osebe, ki se mogó braniti. Pri njih je torej najti skoraj redno znamenje poskušene obrambe; napadenec hlepi namreč uže instinktivno po roki zlodejčevi, oziroma po nožu in tako torej prav lahko preostanejo ureznine na prstih, sosebno na dlaneh in te ureznine, ker jih pri samomoru ni, nam lahko takoj razjasnijo položaj. In vrhu tega zapazimo v takih slučajih čestokrat — celó redno — na vratu več ureznin, katerih lega in nepravilna smer nam da slutiti, da je tu delovala ptuja roka.

Pri vprašanji, je li samomor ali umor, nam lahko nekaterokrat razjasnijo situvacijo krvni sledovi na mrličih ali v obližji njegovem. Tako n. pr. pač ni lahko misliti, da bi se roka,